

Bohuslän i magstempo

Vi har gjort turen mange gange. Birgit (min kone) og jeg med vores hund Røskva. Og vi vil gøre den mange gange endnu. I vores tempo, siger Sven Erik Bruun i en kommentar til en tidligere artikel om motorbådssejlad i Tursejleren.

Af Sven Erik Bruun s/y Exet Norsminde

I weekenden midt i juli pakede vi vores sejlbåd, en Albin Nova 33 til ferien. Mandag morgen sejlede vi de 60 sømil fra Norsminde til Anholt. Som regel er der et frygteligt tummel på Anholt i juli. Dette år var ingen undtagelse. Vi måtte tage til takke med en plads ved fiskerikajen mod løfte om at være væk næste morgen kl. 6.00, når fiskerne kom i havn. Selvom vi betragter os selv som B-mennesker, passede det os fint, for vi ville gerne være tidlige fremme ved Fjordholmene, syd for Göteborg næste dag.

Vækkeuret ringede kl. 5.30. Til vores skræk så vi, at vi var blevet lukket godt inde bag et antal både, som var ankommet i nattens løb. Mens jeg luftede hund, forsøgte Birgit uden held at purre besætningerne uden på os. Der måtte

kraftige slag til, for at få knapet brikkerne op på de tungt sovende besætninger, som var tumlet i havn et par timer tidligere. Bedst som vores fortøjninger slap, væltede fiskerflåden på slaget 6.00 ind ad indsejlingen.

Vi satte sejl og spiste morgenmad i rum sø. Forude lå en tur på 55 mil i dejligt solskin for en let-jævn halv vind, som op ad dagen rummede - og døde. Godt halvvejen gik vi for motor og selvstyrer. Vi var fremme ved Fjordholmen midt på eftermiddagen. Lagde et hækanker, sprang i land på klippen og fortøjede til en dubb. Det er et spyd med øje til fastgøring; boret ned i klippen af Svenska Kryssar Klubben. Hunden sprang i land og spillede et par timer med en bold på klippen. Jeg sprang i vandet og fik en forfriskende

svømmetur. Så blev det tid til en eftermiddagslur i cockpittet.

På Fjordholmen er der en lille hytte, som har en lang og spændende historie. Indehaverne Barbro og Sven bor i Halmstad. Vi havde egentlig aftalt at mødes på Fjordholmen i år, men vejret drillede i Halmstad, så Barbro og Sven blev forsinkede. Vi lagde en hilsen til dem i postkassen.

I læ for kuling

Kl. 21.45 er der vejrudsigt i radioen. Vi havde nok på fornemmelsen, at der kunne blive tale om lidt omslag i vejret. Fornemmelsen blev bekræftet af vejrprognosen: Tiltagende vind i nattens løb, op til kuling fra nord-øst. Vi lå med åben sø agterind fra nord-øst, så vi kunne lige så godt forhale, først som sidst. Enten skulle vi gå om i sundet mellem øerne, i læ af Fjordholmen, eller vi skulle sejle ind mod Göteborg, hvor vi kunne gå til bro hos Karin og Reid på Ångholmen. Vi gjorde det sidste, selvom det nåede at blive mørkt, inden vi var fremme kort før midnat.

Der kom vind til morgen. Og med vinden kom op ad dagen vand. Vi var gået op til St. Dyrön, ret øst for Åstol ikke langt fra Marstrand. Her bestemte vi os for at gå i havn. Netop som vi havde fortojet ringede telefonen. Det var Barbro, som ville vide, hvordan det stod til på Fjordholmen. Vi fik en lang snak i telefonen og aftalte at mødes til næste år.

Også næste dag stod regnen ned i stænger. Vi blev liggende i havnen og brugte senere på dagen det begyndende opholdsvejr til at gå en tur rundt på øen, hvor der med EU-støtte er anlagt oplevelsesstier. Prøv dem! Det kan varmt anbefales. Og med lidt held møder man mufloner, en truet, vild fårerace, på turen.

Syd for Tjörn plejer vi at kigge dybt i den meteorologiske krystalkugle. Er der stabilt vejr på vej, tager vi turen gennem den ydre skærgård. Er vejret snusket, går vi øst om Tjörn. Så kan vi evt. undervejs

skifte mening og gå ud gennem Stigsfjorden til den ydre skærgård, hvis vejret arter sig. Vi besluttede at vente med at tage den endelige beslutning. Men det var for meget at blive i havn endnu en dag. Så vi sejlede en halv mil ud nordøst for St. Dyrön, hvor Kärrsön ligger med et par småøer omkring sig som en miniskærgård.

Her fandt vi en god plads ved skæret i ly for nordenvinden. Jeg tog kajakken fra for-dækket og roede en tur mellem småøerne, ind der, hvor ingen sejlbad kan komme. Da jeg kom tilbage en god times tid senere, måtte jeg konstatere, at vinden var sprunget om i vest-syd-vest. Vi fik vinden direkte ind på bagbords side, mens vi drak eftermiddagskaffe.

Vinden øgede og vi besluttede at sejle videre. Der var mange muligheder: Det var oplagt at tage turen rundt om øgruppen, som vi lå ved, og søge ly bag Bockholmen. Men ærligt talt: Det kunne også være rart med en dejlig sejltur for slør op til Stenungsund. Derfra kunne vi tage den for motor direkte mod vinden, hvis vi ikke gad krydse, ud på Stigsfjorden, hvor vi kunne finde

læ på den østre side af Nordre Björnholmen. Det gjorde vi.

Stigsfjordens naturreservat

Stigsfjorden mellem Tjörn og Orust er i sig selv et mål for flere dages sejlads. Her er frodigt og mildt. Og der er mange muligheder for at ankre eller gå til klippe. Fjorden er naturreservat. Vi havde klippen for os selv og nød aftenen i vindstille. Men oppe på toppen blæste det kraftigt.

Næste morgen vågnede vi efter en rolig nats søvn. Kiggede os omkring og spurgte hindeanden, hvor mon al den kuling var henne, som vejrudsigten havde talt om aftenen før. Vi gik i land med hunden. Og se: Der var vinden. På den anden side ved et par hytter stod et flag, som en plade i luften.

Kort efter kom et par sejlbåde fri af klippen for læns. De nærmest fløj af sted. Vi skulle efter planen den modsatte vej og blev enige om at sætte storen i 2. reb og føre mindste krydsfok. Som sagt, så gjort. Da vi kom ud til fjordmundingen gik vi bag om Smögholmarna og videre op forbi Mollösund for en herlig halv vind.

Vi fortsatte op gennem Kråksunds-gap, hvor der som så

ofte stod nogle gevaldige døninger, ind bag om Danholmen, Saltö og Härmanö, forbi Gullholmen. Den må man absolut besøge, hvis man ikke har været der før. Vi gik ind på Ellösfjorden, gennem Malö Strömmar, om styrbord bag om et par småøer ind på en skovsø, hvor vi gik til klippe ved Lövä.

Her lå vi perfekt i læ bag klippen. Grillen blev fundet frem, og vi fik et forfriskende havbad. Vandtemperaturen var konstant min. 19-20°C, selv om sommeren endnu ikke rigtig var kommet, som vi kender det fra tidligere. Vi lå i perfekt læ med sejl-båden. Jeg roede en tur i kajakken ved aftenstid, men måtte trække for fuld kraft i pagajen, da jeg skulle ro tilbage mod vinden.

Den fascinerende skærgård

Netop det er så fascinerende ved at sejle i skærgården: Der kan være masser af vind, perfekt til at sejle på - og samtidig kan man finde læ for natten. Det eneste »men« er, at man altid skal have en plan-B klar, for det tilfældes skyld, at vinden springer. Vi hører altid vejrudsigt kl. 21.45. Hvis vindspring forudsiges, forhaler vi straks derefter. Kun ganske få

Lidt øst for Alvön fandt vi en vidunderlig kanal at lægge båden til rette i mellem Aspöholmen og et par småøer

gange har vi i nattens mulm og mørke måttet trække os ud på ankeret og derefter finde en anden ankerplads. Ofte lægger vi et ekstra anker, hvis vi føler, at vejret er ustabil.

Næste dag gik vi for motor op gennem Strömmarna, forbi Bassholmen, hvor vi flere gange har besøgt det helt fantastiske museumsværft for almuebåde. Det er ikke til at overse, for man lægger ganske enkelt til ved broen. Vi fortsatte nok endnu et lille stykke nordover. Kort før udsejlingen til Gullmarn søgte vi til styrbord ind bag Småholmarna, hvor vi gik op til klippen i læ for vestenvinden.

Nu følte vi sommeren var på vej. Vejret var blevet stabilt, og vandet over 20°C. Men vi var også sidst i juli. Om aftenen ringede Karin og Reid. De var på vej sydover. Vi aftalte at mødes næste dag til frokost ved Lilla Furö, øst for Hovenäset, som ligger øst for Kungshamn. Vi havde en vidunderlig sejltur ud forbi Lysekil, som absolut også er et besøg værd, mellem Kornöarna og Brandskär, hvor granitten er blevet rød, ud på åbent hav over Malmö Fjord.

Igen i læ for søen bag den lille skærgård omkring Långö og Långe Rammen. Karin og Reid var først fremme ved Lilla Furön, hvor de tog imod os i strålende solskin. Næste dag skulle vi have fyldt op i køleskabet, det skete i Kungshamn, hvor der er fine indkøbsmuligheder næsten lige ved kajen.

Efter indkøbsturen videre nordud. For motor op gennem Hasselösund. Turen gennem denne smalle passage må man ikke snyde sig selv for, hvis kølen stikker mindre end 2m. Her sejler man tæt forbi huse og broer, hvor folk sidder og nyder eftermiddagskaffen, mens de hilser venligt på de forbisejende nogle få meter fra dem. Op gennem Sotekanalnen er der dømt motorsejlad. Skiltningen fortæller det entydigt: Ned med sejlene. Her har naturen fået en hjælpende hånd med nogle stærger dynamit til etablering af en indenskers genvej til søs.

Alvöns jættegryder

Nord for Sotekanalnen kommer man til Alvön, kendt for dens mange jættegryder; huller i klippen, dannet ved indlandsi-

sens tilbagetrækning i en fos af nedstyrtende smeltevand, som satte store sten i rotation. Herved blev der fræset dybe huller ud i klipperne. Et imponerende syn. Klipperne i hele området bærer tydelige spor af isens umådelige kraft. Lidt øst for Alvön fandt vi en vidunderlig kanal at lægge båden til rette i mellem Lilla Furö og Aspholmen. Der var ganske vist ingen dubber, men udmærkede sprækker at slå kiler i, beskyttet for vind og sø fra tre sider. Perfekt til en grillaften.

Dagen efter fortsatte vi op i Fjällbacka skærgården, hvor vi i de følgende dage fandt nogle vidunderlige solskinskær. Her var der plads til solbadning, kajakroning, svømning og udspring fra agterpulpit og klipper mens hunden tumlede med en pind og en bold på klippen.

Når vejret er til det, er sommerens højdepunkt en sejldag længere mod nord anløb af Kosterøernes skærgård, umiddelbart syd for den svensk-norske grænse. Området syd for Sydkoster byder på en skærgård af den helt unikke slags. Det kræver et specialkort og højeste grad af opmærksom navigation at besejle den. Og så skal solen helst skinne under et stabilt højtryk, ellers virker her goldt og ugæstfrit.

Men når det er Koster-vej, viser området en naturskønhed og en stemning, som man ikke finder andre steder. Strukturen i skærenes placering og farvningen. Øjet følger brede striber med sort diabas (lavastenart) parallelt gennem alle øerne fra syd-syd-vest mod nord-nord-øst. Her ses jordens foldninger fra det seneste bigbang tydeligt. Ved den lejlighed skabtes Oslofjorden, mens havet overskyldede vulkaner, der sank i Skagerrak.

Når man sidder på et skær i aftenen og nyder et glas øl efter en svømmetur i det salte vand, mens blikke glider ud og ind mellem skær og øer, strejfer tankerne ofte forbi stenaldermanden, og mændene mellem ham og mig, som

har siddet på dette sted: Vi har alle set den samme udsigt. Vi har alle fået den samme oplevelse.

Kurs mod hjemhavnen

Vi var efterhånden nogle dage inde i august. Det var tid at sætte kursen sydover. De seneste dage havde vi været i kontakt med vores venner fra Norsminde, Gudrun og Frederik om bord på »Karen«, som for første gang var på vej gennem skærgården nordover. De lå på Gullholmen. Vi aftalte at mødes i Ellös. »Karen« fulgtes med »Dagmar« fra Kalundborg.

Uden skærgårds erfaring var de gået lidt forsigtigt til værks, men ville nu gerne prøve at ligge ved skær. Vi aftalte, at de skulle følge efter os gennem Strömmarna til Stegelholmen i Koljö Fjord. Proceduren blev aftalt: Når vi kom frem, skulle vi som første båd gå til klippen. Vi gik forsigtigt frem, checkede vanddybden, bakkede ud og lagde hækanker for igen at gå langsomt frem til klippen. Birgit sprang i land og holdt båden, mens jeg slog et par kiler i klippens sprækker. Så kom »Karen« og til sidst »Dagmar«.

Gudrun er pensioneret lærer. Da alle var på plads var hendes pædagogiske ord: »Jamen det gik jo fint. Nu skal vi bare øve os«. Og det gjorde de så de følgende dage. Birgit og jeg tog næste dag et godt skridt sydover til Skaboholmen, nord for Kirkesund. Vi havde aftalt med vores søn, at han kunne sejle med i nogle dage fra Sæby og hjem til Norsminde. Syd for Hjerterösund fandt vi efter 17 dage mellem øer og skær feriens sidste nathavn i skærgården, inden vi på kanten af Skagerrak satte kursen over Kattegat mod Sæby.

I årenes løb har vi mødt mange søde mennesker, som har givet os uforglemmelige oplevelser i skærgården. Enkelte har vi stadig kontakt med. Til gensidig glæde. Danske sejlere er velsete i Bohuslän skærgård. Tag selv op og se efter. God tur. ⚓

Gudrun og Frederik om bord på »Karen« var for første gang på vej gennem skærgården nordover, og de fulgtes med »Dagmar«. Vi mødtes i Ellös.

